

Afgrænsning af de almindelige Forbrydelser, ikke blot overfor retmæssige Handlinger, men ogsaa saaledes, at der finder en skarp Afgrænsning Sted mellem de forskellige Forbrydelser. Dette er af overordentlig stor Betydning netop for Borgernes Betyggelse, og det bør efter min Opfattelse Rigsdagen aldrig glemme ved Behandlingen af strafferetlige Spørgsmaal, at her, hvor det gælder den Retshaandhævelse, der mere end nogen anden Retshaandhævelse griber ind i det enkelte Menneskes Liv og Skæbne, staar ved Siden af det, som er det første Formaal: Samfundets Værn mod Forbrydelser, et andet Formaal, som ikke maa overses: Hensynet til den enkelte Borgers Betyggelse mod Vilkaarlighed.

Og ikke blot paa det Punkt betegnede Straffeloven af 10. Februar 1866 for sin Tid et betydningsfuldt Fremskridt, men den betegnede ogsaa paa et andet Punkt, paa Baggrund af den tidligere Lovgivning, et meget betydningsfuldt Fremskridt derved, at den meget stærkt mildnede de Straffe, den tidligere Lovgivning indeholdt, og samtidig bidrog til at raade Bod paa en Ulempe, som fulgte af den tidligere Lovgivnings Strenghed, idet denne naturligt nødvendigt medførte, at man af og til kom til at idømme Straffe, der i den Grad stred imod Tidens almindelige Opfattelse, at det var nødvendigt at gribe til Anvendelse af Benaadningsinstitutet, og dette fører meget let, hvis det anvendes i for udstrakt Grad, til Resultater, der ikke er heldige for den ligelige Behandling af alle Borgere, som ikke mindst i Strafferetsplejen er af overordentlig stor Betydning.

Jeg vil i denne Forbindelse gøre en Bemærkning til det ærede Medlem Hr. Rytter, der i sit Foredrag fremsatte nogle ret udførlige Udtalelser om Benaadningsinstitutet. Jeg gaar ud fra, at det maa skyldes en Fortalelse, naar det ærede Medlem i sit Foredrag sagde, at man allerede i 1866 erkendte, at en Straffelov ikke kunde staa alene, og de samme Mennesker, som affattede Straffeloven af 1866, fik derfor ogsaa hele Benaadningsinstitutet indført samtidig. Jeg gaar, siger jeg, ud fra, at dette maa skyldes en Fortalelse, thi det ærede Medlem ved jo naturligvis meget vel, at Benaadningsinstitutet er langt ældre end 1866, ogsaa langt ældre end Grundloven af 5. Juni 1849. Under den grundlovgivende Rigsforsamlings Behandling af denne Paragraf i Grundloven af 5. Juni 1849 — det er § 31 —, der handler om Kongens Benaadningsret, anførte man netop imod Kongens Benaadningsret dette,

at man derigennem saa nogenlunde kunde raade Bod paa den ældre Lovgivnings uheldige Strenghed, hvilket kunde blive en Hindring for at naa til en virkelig ny Lovgivning, til nye Fremskridt. Man diskuterede det bl. a. særlig i Forbindelse med Spørgsmaalet om den enkelte Borgers Pligt til at modtage Benaadning. Anders Sandøe Ørsted udtalte bl. a. paa den grundlovgivende Rigsforsamling om dette Spørgsmaal, at naar f. Eks. saadanne Forbrydelser som Blodskam og Barnefødsel i Dølgemaal endnu ved Grundlovens Givelse medførte Livsstraf, kunde man fra Samfundets Side ikke tænke sig en Eksekvering af saadanne Domme, og at det ogsaa af den Grund var nødvendigt, at den enkelte Borger havde Pligt til at modtage Benaadning. Resultatet blev derfor, at trods de Indvendinger, der rejste sig imod Benaadningsinstitutet, netop fordi det dels kan føre til en uligelig Behandling af de forskellige Borgere, dels kan bruges som et Slags Plaster paa en uheldig Lovgivning, hvad der kan være en Hindring for, at man kommer bort fra denne Lovgivning, var der paa den grundlovgivende Rigsforsamling Betænkeligheder ved at gaa bort fra Benaadningsinstitutet. Det vil deraf fremgaa, at hele den Udvikling, det ærede Medlem i den Henseende fremsatte som et Slags Forsvar for Straffeloven af 1866, om, at man den Gang havde indført og grundlovfæstet Benaadningsinstitutet, ikke er holdbar. Naar det ærede Medlem særlig nævnte, at man allerede fra 1908 er kommet ind paa systematisk at anvende Benaadningsinstitutet, er det efter min Opfattelse kun et Udtryk for det samme, som man stod overfor i 1849, nemlig at man igennem Benaadningsinstitutet søger at afværge de værste Ulemper af en forældet Lovgivning. Derfor er det — og det hørte jeg ogsaa med Glæde, at det ærede Medlem senere i sin Tale i Virkeligheden var inde paa — efter min Opfattelse ogsaa af den Grund ønskeligt, at vi kunde faa en ny Lovgivning, der kan medføre en stærkere Begrænsning af Benaadningsinstitutets Anvendelse.

Det vil med Hensyn til Vurderingen af Straffeloven af 1866 af de Bemærkninger, jeg her har fremsat, fremgaa, at den for sin Tid betegnede et overordentlig betydningsfuldt Fremskridt. Men siden 1866 er der jo foregaaet en vældig økonomisk og samfundsmæssig Udvikling. Det hævdes jo ogsaa almindeligt, at der er foregaaet en vældig Kulturudvikling. Den højtærede Justitsminister ryster paa Hovedet, og man kunde maaske ogsaa nok sige, at den Kultur-